

BESZÁMOLÓ

a Magyar Történelmi Társulat Dél-dunántúli Csoportjának 2024. évi tevékenységéről

Az MTT Dél-dunántúli Csoportjának 2024. évi szakmai tevékenysége rendszerében hasonló jellegű volt, mint a megelőző években.

Szervezetünk fontos eseménye a szokásos nyári történeesztábor megszervezése volt. 2024. augusztus 21-23. között került megrendezésre a Magyar Történelmi Társulat és annak Dél-Dunántúli Csoportja szervezésében, az MTA PAB Gazdaság- és Társadalomtörténeti Munkabizottságának, illetve Város- és Helytörténeti Munkabizottságának közreműködésével a „Mefagyott muzsika.” Épített örökség a Kárpát-medencében című konferencia. A tanácskozás helyszíne a nagyatádi Solar Hotel volt. A három nap alatt 15 előadás hangzott el, az egyes szekciókat élénk eszmecsere és vita követte. A konferencia programjának részét képezte egy beszélgetés a kastély- és várprogramról, valamint két helytörténeti kiadvány (Ötvöskónyi és Somogyszob községtörténeti monográfiáinak) bemutatása. Emellett a helyi muzeológus kolléga vezetésével lehetőség nyílt a kiállítótérként is funkcionáló dohánybevéltő épületével és a dohánytermesztés történetével megismerkedni.

A konferenciát a Magyar Történelmi Társulat főtitkára, Ablonczy Balázs nyitotta meg, majd a megjelenteket Nagyatád polgármestere, Ormai István is üdvözölte. Az 1. szekcióban két átfogó, egyetemes példákat is felvonultató előadás hangzott el az épített örökség történetisége és megőrzése kapcsán: Sisa József professzor Történeti forma, változó jelentés – évezredek építészete, Vukoszávlyev Zorán, a BME docense Történeti épületek kortárs használata az ezredforduló jógyakorlatában – a megőrzés és korszerűsítés arányos viszonya az értékek (közösségi) elérhetősége érdekében címmel tartott előadást. Rövid szünetet követően a téma kronologikus tárgyalása vette kezdetét, így Mráv Zsolt régész a nagyharsányi római kori luxusvilláról és annak megőrzéséről, Szakács Béla Zsolt professzor a Szepesség középkori műemlékeinek védelméről beszélt. Másnap reggel a konferencia két levéltáros kolléga előadásával folytatódott: Kiss Norbert Péter Somogy megyei kastélyorsokról, Hídvégi Violetta a Pesti Szépítő Bizottmányról adott elő. A délelőtt második blokkjának három előadásában a Gellérthegy épített öröksége (Maróty Katalin), Szombathely laktanyái (Tangl Balázs) és a zombolyai uradalom épületállománya (Szilágyi Mária) került bemutatásra. Az ebédet követő szabadprogram után a századforduló építészettörténete következett: Brunner Attila főlevéltáros előadásában az alföldi szecesszió regionális tanulságait, Gál Zsófia Kolozsvár és Marosvásárhely polgármestereinek városformáló szerepét, Csáki Tamás a zsidó temetők funerális művészetét tárgyalta. A konferencia zárónapjának délelőttjén a 20. század épített örökségével kapcsolatos előadások hangzottak el: Pilkhoffer Mónika Pécs két világháború közti modern építészetével, Lantos Edit a dél-dunántúli római katolikus egyházmegyéek templomépítészetével, Keller Márkus pedig az 1945 utáni állami lakóházépítés problémáival kapcsolatos kutatásai eredményeit osztotta meg az érdeklődőkkel. Az egyes szekciók levezetését, moderátori feladatait az MTT Dél-Dunántúli Csoportjának tagjai vállalták magukra. A konferenciát a MTT főtitkárának, Ablonczy Balásznak a konferencia tapasztalatait összegző gondolatai zárták.

A sok képpel illusztrált, rendkívül érdekes és informatív előadásokról elmondható, hogy szakmai szempontból magas színvonalat képviseltek, mindemellett a szélesebb közönség érdeklődésére is számot tarthattak. A konferencia nem csak tematikájában igyekezett lefedni a Kárpát-medencét, de határon túli kutatókkal is erősítette a hazai előadók sorát: Gál Zsófia Kolozsvárról, Szilágyi Mária Újvidékről érkezett Nagyatádra. A szervezők számára egyrészt fontos volt, hogy ezáltal a konferencia nemzetközi eseménnyé válhatott, de még inkább az, hogy lehetőséget biztosított az MTT területi csoportjai közötti együttműködésre. A nagy múlttal rendelkező „tábor” egyik legnagyobb értéke az, hogy időt és teret hagy az érdemi eszmecserére, szakmai beszélgetésekre. A visszajelzések alapján a konferencia a tudományos tanácskozási szintjén túl kollegiális és baráti hangulata miatt is sikeresnek minősíthető.

Az MTT DDCs folytatva és fenntartva a hagyományokat, a 2025. évi nyári táborát (konferenciáját) Mohácsra tervezi, ahol a téma az oktatástörténet lesz. Ennek fő szervezője a csoportból Lengvári István lesz.

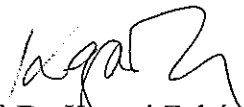
A Csoport tagjai, vezetői számos olyan konferencián vettek részt, amely a térség életével, történetével foglalkozott, s így a Csoport meg tudott jelenni szervezőként vagy támogatóként. Így például 2024. november 17-én a került sor online konferencia keretében az V. Gazdaság- és társadalomtörténeti kutatások a Dél-Dunántúlon című nemzetközi konferenciára, amely több tudományos szervezet mellett a Csoport támogatását is élvezte. A konferencián a németországi Tübingeni Egyetemről, a USA-ból a St. John's Universityről, Horvátországból, s rajtuk kívül számos magyar szakmai intézményből vettek részt kutatók, vagy éppen PhD-hallgatók. Egész napos program lévén 19 előadás hangzott el, amiből 7 előadást az MTT DDCs tagjai tartottak.

A Csoport hivatalosan és tevőlegesen támogatta a 2024. május 26-án Baranya vármegyében, Orfűn megrendezett IV. Vidéki Örökség Konferenciát, ahol a 6. számú (turizmustörténeti) szekcióban több tagunk is részt vett előadással, így például Halász Imre prof. emeritus, Lukács Gábor docens). A szekciót Kaposi Zoltán vezette. A konferencia előadásaiból készült lektorált szaktanulmányok az MTA IX. Osztály C kategóriás folyóiratában, Turisztikai és Vidékfejlesztési Tanulmányokban jelennek meg.

A Csoport működése már sok évtizedes múltra tekint vissza. Az eddigi eredmények rögzítése, fennmaradása szempontjából nagyon lényeges, hogy a szervezet korábbi elnöke, Dr. Vonyó József c. egyetemi tanár vállalta ennek megírását. A munka első része elkészült, a többi várhatóan 2025-ben kerül napvilágra.

A legutolsó tisztújításkor az új elnök által felvázolt tervekben szerepelt, hogy szoros kapcsolatot kell kiépíteni a helyi történészekkel, kutatókkal, s egyben a lokális történetírás szerepét is erősíteni kell. Ebből a szempontból is jelentős, hogy a Csoport gesztorálása mellett lezajlott a Somogyszob községtörténeti monográfia létrehozása, amely 2024 nyarán jelent meg, s a bemutatója (fentebb már említettük) a nagyatádi nyári tábor alatt történt meg.

Pécs, 2025. szeptember 10.

Prof. Dr. Kaposi Zoltán DSc.

elnök

MTT Dél-dunántúli Csoportja